

EL GOS DE PROTECCIÓ DE RAMAT: L'ENLLAÇ ENTRE CONSERVACIÓ DELS GRANS CARNÍVORS I LA RAMADERIA DE MUNTANYA

SETEMBRE 2020

RESUM

Els gossos de protecció de ramat es consideren el mètode més eficaç per protegir el ramat dels atacs de grans carnívors salvatges i també de gossos amb propietari quan s'escapen i gossos "assilvestrats".

Els gossos de protecció de ramat s'utilitzen principalment per protegir ovelles, cabres i aus, però poden treballar també amb qualsevol tipus de bestiar, incloent, per exemple, vaques o cavalls. Aquests gossos conviuen amb el seu ramat, protegint-lo de qualsevol cosa que veuen com una amenaça. El potencial genètic del gos de protecció és essencial per que sigui un bon gos de protecció. El fet que el gos provingui d'una lineal de treball seleccionada correctament facilitarà, entre altres coses, el vincle del gos amb el seu ramat i el seu instint de protecció.

Mitjançant aquest projecte, volem assessorar i donar suport als ramaders sobre el maneig del gos de protecció de ramat per aconseguir els millors resultats i evitar que apareixen problemes de comportament com ara l'agressivitat cap a les persones. El lligam de confiança que s'estableix entre el ramader/ramadera i els seus gossos és clau perquè el gos pugui sentir-se segur i realitzar la seva feina amb eficàcia. La implicació del ramader amb la educació i l'atenció als seus gossos és fonamental.

01. Objectius

L'objectiu d'aquesta activitat es basa en 3 punts d'acció:

- 1) Assessorar i aconsellar sobre l'ús de gossos com a mètode efectiu per protegir el ramat contra els predadors i no agressiu contra les persones
- 2) Guiar i recolzar els ramaders futurs propietaris de gossos de protecció de ramat per una implementació exitosa
- 3) Promoure i divulgar el gos de protecció de ramat com a mètode efectiu i segur de protecció mitjançant l'educació del públic general

02. Descripció de les actuacions realitzades

- 1) Formació d'una plataforma de treball sobre el gos de protecció de ramat
- 2) Elaboració de material de suport tècnic
- 3) Realització de xerrades i tallers
- 4) Sensibilització del públic en general sobre la feina dels gossos de protecció de ramat

03. Resultats

Aquesta activitat ens ha permès impulsar una xarxa de treball sobre els gossos de protecció de ramat que ha sigut molt activa i constructiva. Els ramaders són els principals implicats i són ells que impulsen les activitats i destaquen els principals problemes a solucionar.

Foto 1. Pirene aprenent la seva feina com a gos de protecció de ramat imitant la seva mare Naya (Foto: Déborah Temple).

Fins ara, les activitats d'assessorament s'han desenvolupat especialment a la Vall de Cardós.

S'han introduït dos gossos de protecció de ramat a la explotació ramadera l'Esplona (800 ovelles de carn). Pirene (nascuda el 18 de novembre 2019) i Patú (nascut el 15 de desembre 2019) es van seleccionar, socialitzar i ensinistrat per assegurar la màxima eficàcia com a gossos de protecció, minimitzant la reactivitat per por cap a les persones.

A través d'aquesta xarxa, hem assessorat, aconsellat, i donat el suport tècnic sobre l'adquisició i el maneig de gossos de protecció de ramat tant d'ovelles com de vaques a la Vall de Cardòs i a Castellterçol.

Hem publicat documents tècnics sobre els aspectes més importants de l'ús del gos de protecció com ara:

- Importància de la genètica: races, línies de treball i temperament
- El número de gossos de protecció determinarà la eficiència de protecció del ramat.
- Una bona socialització del cadell amb les persones, altres gossos i altres animals és essencial i no reduirà el seu lligam amb el ramat.
- Com manipular el cadell i assegurar una bona socialització amb les persones i altres gossos
- El lligam amb el bestiar
- El lligam entre el ramader i els seus gossos de protecció: una relació basada en la cooperació i la confiança
- Pautes bàsiques de bona conducta: no utilitzar mai el càstig
- L'arribada del cadell a una granja nova: un moment estressant tan pel cadell com per el ramader
- Els cadells i gossos joves de protecció de ramat aprenen dels seus pares i d'altres gossos amb els que tenen relació
- Els bons cadells venen d'un bon criador
- Millor tenir 1 o 2 cadells ?
- El treball en equip és més eficient en front als predadors
- El dolor crònic afecta al comportament del gos.
- Com assegurar una bona alimentació i accés a aigua neta, fresca i de qualitat
- Com prevenir els cops de calor durant l'estiu
- Calendari de desparasitacions
- Castrar o no castrar ?
- Com prevenir i corregir alguns problemes de comportament del gos de protecció de ramat ?

Déborah Temple, Gabriel Lampreave, Mathieu Maurès, Marta Amat, Xavier Manteca

Foto 2. Guies pràctiques elaborades sobre el maneig dels gossos de protecció de ramat (Foto: Déborah Temple).

Finalment, hem elaborat documents per sensibilitzar la gent que utilitzen la muntanya sobre la feina i el caràcter dels gossos de protecció de ramat.

04. Àmbit d'aplicació

A Catalunya, la presència de l'ós bru és permanent i continuada a la totalitat de la Vall d'Aran i la franja nord del Pallars Sobirà; és a dir, les Vall d'Àneu, Vall de Cardòs i la Vall Ferrera. Fora d'aquestes àrees, es pot donar la presència de l'ós però de manera puntual i esporàdica. El comportament exploratori del llop l'ha fet creuar els Pirineus i segons el Departament de Territori i Sostenibilitat, des del 2000, s'han detectat quinze exemplars (catorze mascles i una femella) de llop *canis lupus italicus* (la subespècie italiana) a les comarques de la Cerdanya, l'Alt Urgell, el Berguedà, el Solsonès, el Ripollès i el Moianès.

No ens hem d'oblidar que els gossos de protecció de ramat són també indispensables per protegir els ramats d'atacs de gossos els quals representen 90% dels danys cap a ramats.

05. Conclusions i accions futures

Malgrat l'eficàcia i l'ús generalitzat dels gossos de protecció de ramats, molts ramaders es troben amb dificultats a l'hora de criar i educar aquests gossos.

Aquesta activitat demostrativa ens ha permès posar a punt un xarxa de treball molt dinàmica sobre gossos de protecció responent de manera pràctica a problemàtiques molt concretes sobre el

comportament del gos de protecció. Seguirem promovent aquesta xarxa que es base en l'intercanvi de coneixements i d'experiències entre ramaders amb gossos de protecció o interessats en adquirir gossos de protecció.

Seguirem fent difusió dels documents elaborats i donant suport tècnic i assessorant als ramaders sobre el maneig del gos de protecció de ramat.

DADES DEL CENTRE DE RECERCA

Facultat de Veterinària
Campus de la UAB

www.fawec.org
www.cawec.org

info@fawec.org

Tel. 93 581 13 52

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

CAWEC

FAWEC

PRESSUPOST

Pressupost total del projecte: 29.850,00 €

Contribució de la UE al pressupost: 12.835,50 €

DIFUSIÓ DEL PROJECTE

Les fitxes tècniques i altres documents així com les jornades de formació organitzades s'actualitzaran a les webs: www.fawec.org; www.cawec.org

Els ramaders interessats en formar part del grup de treball sobre els gossos de protecció de ramat poden contactar-nos per les webs www.fawec.org; www.cawec.org o directament al correu deborah.temple@uab.cat

Amb el finançament de:

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació**

**Fons Europeu Agrícola
de Desenvolupament Rural:**
Europa inverteix en les zones rurals

Projecte finançat a través de l'operació 01.02.01 de Transferència Tecnològica del Programa de desenvolupament rural de Catalunya 2014-2020.

Ref.: 059_2018